

A PÁPASÁG ÉS A CSÁSZÁRSÁG KÜZDELMEI

Előzmények:

A pápaság felemelkedése

- **Konstantin-féle Adománylevél.** Eszerint Nagy Konstantin a császári címet, jelvényeket és a nyugati országok feletti hatalmat adományozta a pápának
- **X. sz.: clunyi reformmozgalom:** cölibátus betartásáért (papi nőtlenség), és simónia ellen (papi hivatalok pénzért való árusítása)
- A pápaság a clunyi reformmozgalom élére áll: fellép a papi nőtlenség tilalmának megszegése és a simónia ellen
- **1054. Szkizma**
- **1059. Lateráni zsinat:** a cölibátus bevezetése + a világi invesztitúra megtiltása
- a pápaválasztás rendjének szabályozása: bíborosi testület kialakítása
- A német-római császárok megerősítési jogát ezentúl a Szentszék személyes privilégiumként adományozza a császároknak, amely megilleti IV. Henriket és leszármazottait.

A Német-Római Császárság a XI. században:

- Kezdetben: egymással harcoló hercegségek halmaza
- A központi hatalom megerősödése a Szász dinasztia, I. Ottó uralkodása idején:
- 962-ben a pápa császárrá koronázza.
- Célja a Nyugatrómai Birodalom területének visszaállítása
- III. Ottó (983-1002) folytatja nagyapja terveit
- III. Henrik (1039-56.) : invesztitúra joggal rendelkezett
- IV. Henrik: hatévesen került trónra – a császári hatalom gyengülése
- A császár a függetlenedni vágyó világi hűbéreseivel szemben az egyházi hűbéreseire támaszkodott – köv.: az invesztitúra jog fontos kérdés

Események: 1. szakasz

- VII. Gergely (Hildebrand toszkániai szerzetes) folytatta a küzdelmet a német császárok ellen
- A reformokat ő hajtja végre a gyakorlatban – a célja: világalom
- Ellenfele: IV. Henrik (1056-1106) NRCS
- **1075. Dekrétum a hatalomról:** az invesztitúra joga a pápáé + a pápának jogában áll, hogy császárokat tegyen le, vagy koronázzon meg. (IV. Henrik még nincs megkoronázva)
- megtiltja a szimóniát és előírja a cölibátust, vagyis a papi nőtlenséget.
- 1076. Henrik megfosztotta a pápát a hatalmától
- 1076. IV. Henrik kiközösítése – köv.: Canossa-járás
- Majd: Henrik leszámol német ellenfeleivel, elfoglalta Rómát és császárrá koronáztatta magát
- **1122. wormszi konkordátum** : kompromisszum (Ez V. Henrik és II. Callixtus között kötött.). Ennek értelmében az az egyházi méltóságba való beiktatás, tehát a gyűrű és a pásztorbot átadása a pápa joga, de a jogart, (a hűbéri birtokot jelképezi), a császár adja át: a főpapok továbbra is a császár hűbéresei

2. szakasz:

- Kiújul a rivalizálás pápa és császár között.
- CÉL: Észak-Itália megszerzése.
- Ezek a városok leválnak a Német-Római Császárságról és a pápához csatlakoznak.

- (Barbarossa) I Frigyes (1152-1190.) - ellenfele: III. Sándor
- 1162-ben sikerül elfoglalnia Milánót ⇒ az itáliai városok megadóztatása
- de a Lombard Liga **1176 tavaszán a legnanói** mezőn megveri - A verhetetlennek tartott lovagi hadat a lombard gyalogság verte meg! (III. Sándor is a Lombard Ligát támogatja)
- **KÖV.:** Észak- Itália (=a lombard városok) megőrizték függetlenségüket a Német-Római császársággal szemben.

A pápaság fénykora - XI.-XIII. század: III. Ince (1198-1216):

- **3. szakasz:**
- II. Frigyes (1212-1250) császár, a virágkorát élő pápaság ellen próbált fellépni
- De: kénytelen volt német területeken szabad kezét adni nagyhűbéreseinek – majd : Szicíliában rendezkedett be
- Halála után: feudális anarchia – No. Tartományokra esett szét.

Az Invesztitúra harcok következményei:

- Mindkét hatalom folyamatosan kimerült.
- Nyugat-Római Császárság: **1254-1273: a Nagy Interregnum:**
- II. Frigyes halála után 1254-ban kihalt a Hohenstauf dinasztia és egészen 1273-ig nem volt elismert császár. Ez a **Nagy Interregnum** időszaka (anarchikus időszak).
- Pápai hatalom: A XIII. század végétől jelentkezik a gyengeség. A pápaság az időközben megerősödő Franciaország befolyása alá kerül, és a központot átteszik Rómából Avignonba. Ezt az időt hívják **a pápák avignoni fogságának (1309-1377.)**
- **KÖV.:** nem alakul ki a bizáncihoz hasonló összefonódás az egyház és a császári hatalom között.

A Habsburgok felemelkedése:

- Habsburg Rudolf (1273-1291) – közepes vagyonú
- 1278. Morvamezei csata – I. Ottokár legyőzése (Kun László szövetségében) – Ausztria, Stájerország megszerzése
- Luxemburg IV. Károly (1347-1378.) – 1356. német aranybulla:
- választófejedelmek hatalma + császárválasztás joga: mainzi, kölni, trieri érsek, rajnai palotagróf, cseh király, szász herceg, brandenburgi örgróf
- birodalmi gyűlés (ritkán hívják össze)
- Köv.: a fejedelmek hatalma függetlenné vált.
- Ennek jele: svájci kantonok kiválása – 1315. Morgarten (Schwyz, Uri, Unterwalden)